

Патријарх Порфирије са јеромонасима из Симонопетре о спомену Деспота Угљеше

Његова Светост Патријарх српски г. Порфирије је разговарао данас са јеромонасима Јустином и Нифоном из светогорског манастира Симонопетре од којих је на дар добио књиге о знаменитом српском средњовековном владару Јовану Угљеши Мрњавчевићу.

Сусрету у Парохијског дому храма Светог Саве на Врачару присуствовали су и виши научни сарадник Византолошког института САНУ др Срђан Пириватрић и профсор Православног богословског факултета Ђакон др Драган Радић. Гости са Свете Горе су исказали посебно поштовање према деспоту Угљеши, владару Серске области, који је највећи добротвор манастира Симонопетра после оснивача, Преподобног Симона. Манастир је издавач монографије, на грчком и српском језику, нашег академика и научног саветника Византолошког института САНУ Гојка Суботића Јован Угљеша, Христољубиви деспот Сера 1365-1371 о владару који је пострадао у Маричкој бици заједно са братом, краљем Вукашином Мрњавчевићем.

Његова Светост је захвалио гостима са Свете Горе на даровима и посебно на

томе што чувају успомену на српског властелина, великог добротвора православних светиња. Јеромонаси Јустин и Нифон су потврдили Патријарху српском да ће наставити молитвено сећање на деспота ктитора, са жељом да на месту његовог страдања у близини данашње грчко-бугарске границе буде подигнут храм, као и да, када се за то стекну услови, буде покренут разговор о његовом уписивању у диптих светих. Памћење његових добрих дела траје вековима, а нарочито његове благочестивости кроз дарове манастирима Свете Горе. У близини манастира Ватопеда деспот Угљеша је подигао болницу и обновио храм Светих бесребреника осликан изузетним фрескописом из 1370. године, међу којим је и једина фреска самог ктитора. Српски владар је био и ктитор болнице манастира Есфигмена, као и потпуне изградње манастира Симонопетре, који је до тада био знатно мањег обима. До данас у том манастиру Јован Угљеша се помиње као други ктитор, а сваког 26. септембра монаси му служе помен.

Подсећамо, 29. септембра 2024. године, Његово Високопреосвештенство Митрополит Дидимотике, Орестијаде и Суфлија г. Дамаскин је служио свету Литургију у Черномену (грчки Орменион), а затим и традиционални годишњи помен српским владарима краљу Вукашину и деспоту Угљешу Мрњавчевићу пострадалим у Маричкој бици 26. септембра 1371. године, као и свим осталим српским витезовима који су верношћу Господу и Цркви Православној, оружјем и својим телима, стали у одбрану отаџбине и вредности хришћанске Европе од надирања из Азије. Залагањем митрополита Дамаскина, уз учешће Министарства културе Србије, у плану је подизање капеле и спомен-обележја погинулим владарима и ратницима на месту битке. Његова Светост Патријарх српски г. Порфирије је приложио за капелу, чије се подизање планира за наредну годину, копију чувене двостране иконе Богородице Прибежиште (Катафиги) и Визије пророка Језекиља, за коју се сматра да ју је непосредно после битке наручила деспотица Јелена, у монаштву Јефимија, супруга погинулог деспота Угљеше, чуване вековима у манастиру Поганову у близини Пирота, пре него што је однета у Софију, где је данас у Музеју икона у храму Светог Александра Невског.

spc.rs